

Director și proprietar
CONST. I. ȘTEFĂNESCU

Redactoare-șefă:
FLORICA CIURA-ȘTEFĂNESCU

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Strada Em. Ungureanu, la Tipografia
Coop. „NAȚIONALĂ”, Timișoara

Ecoul

„Ecoul” nu poate face decât o
urare — ruptă din sufletele celor
ce-l scriu și ale acelor cari-l
citesc:

Anul 1941 să ne aducă Reîn-
tregirea pe vecie — și de-o tre-
bui să pierim în lupte crâncene
cu sutele de mii — pentruca Ro-
mânul să-și înalțe iarăși cugetul
și fruntea și să poată fi fericit!

File de istorie

IULIU MANIU și stăpânirea maghiară

Iuliu Maniu, neîntrăcutul lup-
tător al Ardealului, nu a vorbit,
ieri, pe vremea stăpânirii ma-
ghiare, de cât atunci când tre-
buia. Și pe vremea aceea de
nepotolită și tot mai accentuată
asuprirea maghiară, Iuliu Maniu
deputat al Românilor în parla-
mentul din Budapesta, trebuia
să vorbească foarte des și tot
atât de tare.

Baioneta jandarmului ungar
stătea amenințătoare, de câte
ori Iuliu Maniu vorbea întru
apararea libertății Românilor,
de câte ori lua pieptis realita-
tea dureroasă a opresiunii ma-
ghiare.

Iuliu Maniu nu ținea soco-
teală de baioneta amenințătoare
a jandarmului ungar, acel fa-
mos sbir al satelor românești,
Iuliu Maniu o ignora cu desă-
vârșire, așa cum au ignorat-o
deși au trebuit să moară de
tâșgul ei, în cursul veacurilor,
toți luptătorii români.

Iuliu Maniu a luptat, fără
frică, pentru dreptate și liber-
tatea Românilor. Și lupta lui
se știe la ce rezultat a dus:
la împlinirea visului de veacuri
al tuturor Românilor de pre-
tutindeni. În fresca marilor rea-
lizatori ai Unirii, Iuliu Maniu
a trasat cea mai frumoasă și
mai importantă figură.

Pentru lupta lui, pentru cu-
rajul cu care a dus-o, și pen-
tru iscusința cu care a obținut
victoria.

O interpelare măreață

Iuliu Maniu n'a putut accepta
niciodată să i se pună călușul
la gură. Cu toată călnosenia stă-
pânirii maghiare, Iuliu Maniu a
vorbit, în cuvinte de foc, în
toate satele și orașele ardelen-
e, că Românil sunt asupriți, jefuiți
și ucși de o minoritate maghia-
ră criminală, fără nici un drept
pe pământul românesc al Ardea-
lului.

Iuliu Maniu, însă, și-a strigat
protestul, ca să-l audă toată lu-
mea, mai ales în parlamentul
din Budapesta. A osândit în in-
săși inima Budapestei crimele
pe care le comitea aceasta im-
potrivă Românilor.

La 12 Ianuarie 1908, de exem-
plu, Iuliu Maniu a protestat și
condamnat cu o vigoare care
avut cel mai puternic răsunet
jumea civilizată, măcelărirea
românilor în satul Panade, pe
care o executaseră, fără motiv,
de totdeauna de altfel, hafna
stăpânire maghiară.

Iuliu Maniu, deputat în par-
lamentul din Budapesta, a des-
voltat atunci o interpelare im-
presionantă, luând apărarea
românilor și condamnând, cu o

revoltă fără pereche, crima gu-
vernului maghiar.

Și, cu toate acestea, Iuliu Ma-
niu a înfruntat ura maghiară,
călnosenia aceea care nu admit-
tea nici o lărmă de dreptate
și care nu ezita să doboare pă-
nă și pe cel mai inofensiv din-
tre cei ce-i stăteau în cale.

Dar, Iuliu Maniu a înfruntat-o
și n'a acceptat să i se pună că-
lușul la gură...

Alt protest și o în- fruntare concludentă

În 1908, maghiarii pregătiseră
un nou proiect de lege electo-
ră, care legifera pluralitatea vo-
turilor. Proiectul acestea tinea
să anuleze majoritatea voturilor
românești — și în consecință,
să reducă, în parlament, numă-
rul și așa mic al deputaților
români.

Valul protestator al Români-
lor se cristaliza, atunci, în adu-
nări imense, care aveau loc pe
întreg cuprinsul Ardealului și
cu răsunet în toată lumea. În
fruntea adunărilor, adevărate
reuniri populare, se afla de-
putatul Iuliu Maniu.

gh. b.

(Continuare în pag. 4)

A noastră-i ziua cea de mâine!

S'a ridicat un zid între popoare...
și-ai vrea să vă întoarceți iar,
barbar,
la omul din caverne.

Cătă ură
vă mistuie, ce clocot și arsură
vă fierbe sufletul...
dar ru ni-e frică;
sunt mii de ani ce strigă,
se ridică,
vă blestemă
și nu mai vreau robiei!

Azi, lanțurile voastre s de hârtie,
dar pumnii noștri, de oțel și piatră
și ne vom face mâine, peste desigur!

N'or mai fi temniți pentru noi —
și care sunt vor arde;
greu,
mocnit,
vor arde temnițele de granit...
Și nu vor mai fi robi
și nici stăpâni
streiți,
în Țara locuită de Români!

A noastră
va fi ziua cea de mâine,
de-ar fi ca s'o hrănim
cu sânge —
au cu pâine!

Florica Ciura-Ștefănescu

Frații așteaptă gemând sub robie străină

Anul Golghotel românești
și-a dat duhul. 1940, cel mai
dureros an din istoria no-
astră, cel mai lung și cel mai
negru — s'a scurs deodată
cu văpaia cu care ne-au ră-
vășit ingenuncherile și la-
crimile.

Inchidem ochii după acest
sfârșit al celui mai păgân și
mai hain an din căți a cu-
noscut Istoria Românilor —
și, parecă, nu ne vine să
credem că s'a dus. Ne sfâ-
șăie și acum sufletul — și
ai. l va măhni până la sfâr-

situl vieții — acele comuni-
cate oficiale care marcau, nu
de mult, etapele de retragere
ale Armatei noastre, cedând,
pas cu pas, din trupul Ță-
rii, drepturile noastre sfinte
Ciudiu Vâlcu

(Continuare în pag. 3-a)

Cronica dramatică

TEATRUL NAȚIONAL CLUJ:

„Ginerele dlui prefect” —

comedie în 3 acte, localizată de d. Paul Gusti

Joi seara, 2 Ianuarie, la orele
20 și 45 minute, cortina TEAT-
RULUI NAȚIONAL CLUJ —
adăpostit vremelnic la Timișoara
— s'a ridicat în fața unei săli
pline, pentru reprezentarea co-
mediei în 3 acte: „Ginerele dlui
prefect”, localizată de d. Paul
Gusti.

Montarea — în ce privește
decorul și mobilierul — nu i de-
spus cineșlece... despre ea.

Ne-a plăcut tuturor — deci și
publicului. Și de-ar fi avut ci-
nava pretențiunea să facă vre-o
obiecțiune — pe ce temel?...
zestre...

Cine ar fi putut să spună că în-
teriorul salonului — în care s'a
desfășurat acțiunea celor trei
acte — din apartamentul locuit
de fiica mai mare și ginerele
prefectului Telemaque Dumitraș-
cu, nu era potrivit stilului care
o fi fost la modă de pe vremea
aceea, în Oltenia? Mai cu seamă
că, nimeni din sală n'a auzit să
se fi spus, pe scenă, cam în ce
ani ar fi putut trăi prefectul cu
stat familial de prefect și pri-
mar, cu avuție multă și cu gi-
nere care „tăia cupoane” din
zestre...

Lumina, pârdașica, a fost ia-
răși buclucașă, rău.

Nu știindcă un gazetar o vrea
în toate domeniile o credem cu
rosturi definite și în teatru, ci
regșorii mari, de pretutindeni,
și dau atențiunea cuvenită pen-
tru reușita deplină a spectaco-
lului.

Joi seara, ni-a fost dat să
constatăm aceeași defectuositate
de lumină remarcată întruna, pe
scena noastră,

Din orice loc te-ai găsi în sală
(la mijloc sau în extremitățile
laterale, la parter, ori în lojile
bune), ochii atenți ai oricui este
imposibil să nu observe înăți-
șările diferite ale interpreților
— după cum se mișcă depe un
plan pe altul al scenei.

Această stare nu poate însem-
na decât că instalația luminii
depe scenă — și după atât'a ani

dela reclădirea teatrului — nu
e studiată și nu este pusă în a-
cord cu dispozitivele sălii, ale
deschizăturii și înălțimii scenei,
etc.

Din pricina defectelor de lu-
mină l-am văzut pe d. Aurelian
în prima scenă din actul I —
când stătea pe un plan din
dreapta scenei — roșcat la față...

Tot în același scenă, la un
metru de dsa, mai spre interio-
rul scenei, d. Sandu Răduleacu
avea o mască palidă și apol,
galbenă... Când a trecut spre
centrul scenei a avut o culoare
naturală.

La fel am putea vorbi și des-
pre aspectele diverse pe care le-
a împrumutat obrazul dlui Aure-
lian și ale celorlalți interpreți,
odată cu deplasarea dintr'un loc

Const. I. Ștefănescu
(Continuare în pag. 4-a)

C. Miu-Lerca: COLINDE

musica de Filaret Barbu

De sub tiparul „Tipografiel
Romanești” din Timișoara și in-
tr'o ireproșabilă condiție gra-
fică, d. C. Miu-Lerca a scos la
lumina zilei 11 colinde.

Versul e ușor, dar purtător al
acelei mirezme mistice pe care
poporul a cultivat-o în toate co-
lindele de creație populară. În-
tre colinda poporului și acela
versificată de d. C. Miu-Lerca e
doar o deosebire în simbol și în
faktură.

C. Miu-Lerca a creat o sim-
bolică mai adâncă și mai plină
de înțeles.

Vine, vine...
de prin văi, de prin coline?
Vine Mielul Domnului,
veste'n miezul somnului...

Dar azi, pentru ieslea Lui,
Vifleiem în lume nu-i, —
nu-s nici magi și nici o stea,
semne'n caiea Lui să stea.

Au rămas doar stranele,
prorocindu-i ranele, —
mărturie, crucele,
la toate răscrucile.
 („Vine, oare cine vine?”)

C. Miu-Lerca, poet de auten-
tică expresie bănățeană, a știut
capta tot spiritualismul neîntru-
cut al sufletului popular, într'o
creație poetică originală prin
formă și fond. Cele 11 colinde
cuprind, în impecabilul lor ti-
par poetic, toată duloșia misti-
că a datinelor de Crăciun.

Tună'n sat și'n sat răsund,
seara mare, seara bună,
că-i cu miei și pitărei
și cu Domnul printre ei.

Și respiră la ferești,
snopi de datini bătrânești:
Scoală gazdo nu dormi,
că-s zorile Nașterii —
și-au venit cu steaua Craii,
potcovindu-și, lerui, caii,
cu potcoave de nămeși,
și cu cuie de slojești, —
(Continuare în pag. 2-a)

Prezentare scurtă

Maestrul Atanasie Demian

Ceva despre valoarea magnifică a operei
marelui pictor în arta și cultura românească

La numărul de față, ne ocupăm de Colindele poetului C. Mău-Lerca — și, la sfârșit, remarcăm, într-o simplă propoziție doar, minunata și expresivă operă a cărții. Ea se datorește maestrului pictor Atanasie-

spiritualism estetic, o artă nouă, ce ne amintește când de scoarțele și ceramica ardeleană, când de bizantinismul ori arta noastră populară".

„Demian, prin aceste desene, este un veritabil poet ce fixează

în linii de o simplitate superbă peisajul pitoresc al țării... motive ce par a ne vorbi de etalul românesc și de spiritualismul creștin... Demian este totodată și un subtil prezentator al mitului folcloric și misterului religios ca și al duhului ortodox" (ibidem, pg. 346-348).

Maestrul Atanasie Demian, timișoreanul care s'a impus până la celebritate plastică română, își poartă, acum, genul și modestia, la metropola Banatului unde l'a încredințat să picteze catedrala Timișorii. Maestrul Demian a realizat, din penel, și alte opere de pictură. În 1923 a pictat o biserică catolică de lângă Lyon (în Franța). A pictat în frescă pereții bisericii „Stella Maris", dela Balce, solicitat de Regina Maria. A pictat, apoi, bisericile ortodoxe dela Cluj, Sibiu, Bodrog, Sighișoara, panourile decorative ale pavilionului românesc dela expoziția internațională din Paris.

Aici, la Timișoara, unde marele pictor a văzut lumina zilei, va realiza, desigur, opera sa de maturitate artistică, care-l va nimba, definitiv și grandios, pagina de istorie pe care și-a rezervat-o prin celelalte capodopere de până acum. Aici, în catedrală ce va fi un măreț și neîntrecut monument de artă tocmai prin penelul maestrului Atanasie Demian...

Aurel Jenariu

Priveghiul, în fața morții...

Demian, bănățeanul de origine macedoneană, al cărui neîntrecut talent l-a adus și peste hotare o admirație unanimă în toate cercurile măestre ale penelului.

Reproducem, în cadrul acestei scurte prezentări, două din multiplele și magnificele deseneuri ale maestrului Demian. Linia și grafica aceasta a împodobit, 18 ani de-arândul, filele revistei „Gândirea", de sub direcția dlui Nichifor Crainic, înfrunzind destinul plastic al acestei reviste tradiționaliste. Demian a reușit, cu linia și grafica sa magnifică, să fixeze, în paginile acelei reviste, „esențialitatea ce trebuie să caracterizeze arta românească": „arta populară, îmbibată de bizantinism și sensibilizată de alte viziuni plastice accidentale". (Gh. Vrăbule: „Gândirismul" — istoric, doctrină, realizări", București, editura „Cugetarea").

Arta maestrului Demian este nouă și magnifică, prin simbol, prin linie și prin viziune. Deseneurile și vignetele lui Demian — scrie același — prind, „instinctiv, în linii și forme de un

Pe drumul pribegii...

Trecerea Românilor în Ardealul cedat

Un comunicat pentru refugiați

Comitetul central, al Asociației Expluzajilor și Refugiaților din Ardealul cedat, ne trimite următorul comunicat:

1) Asociația românilor expluzaj și refugiaților din Ardealul cedat prin verdictul dela Viena comitetul central cu sediu în București, Str. Vasile Boerescu Nr. 13, aduce la cunoștință tuturor expluzajilor și refugiaților din Ardealul cedat, că nici unul să nu se reîntoarcă în Ardealul cedat, decât după ce comitetul central al asociației va aviza în acest sens, în baza informațiilor oficiale primite dela autoritatea de stat în drept.

Orice trecere temporară sau definitivă efectuată de expluzaj sau refugiați, o fac pe răspundere proprie, odată ce autoritățile în drept, nu au nici o asigurare din partea statului maghiar în ce privește viața, integritatea corporală și averea conaționalilor noștri reînțorși în Ardealul cedat, față de antecedentele cunoscute.

2) În baza informațiilor competente ce le-am obținut, sfătuind pe toți expluzajii și refugiații ardeleni, de a nu-și vînde nici schimba averea mobilă sau imobilă, ce o au în Ardealul cedat, din partea noastră comunicându-se la timp cele de urmat sub acest raport.

3) Toți expluzajii și refugiații ardeleni sunt invitați ca cel mai târziu până în ziua de 10 Ianuarie 1941 să ne înainteze o declarație de avere și despre daunele suferite sub orice formă în persoană și averea lor prin acțiune de violență și de dispoziții arbitrate a autorităților maghiare. Declarația va conține următoarele date:

1) Numele și prenumele. 2) Profesiunea. 3) Domiciliul actual din România. 4) Domiciliul avut în Ardealul cedat. 5) Avera imobilă (descrierea averii, arătarea localității întinderii și valorii). 6) Avera mobilă. 7) Valori, efecte, acțiuni și ori ce altfel de avere. 8) Numar lăsat în Ungaria sau confiscat de autoritățile maghiare. 9) Sarcina ipotecare sau orice alt fel de datorii cu arătarea creditorului și mărimea datoriei. 10) Dauna suferită sub orice formă în persoană și averea expluzajului sau refugiatului prin acțiune de violență și dispoziții arbitrate a autorităților maghiare (descrierea faptelor și mărimea daunei).

Pentru a servi un model de declarație cuprinzând datele de mai sus, s'a expedit de noi în toate Prefecturile de județ, care poate fi văzută de toți cei care mai sus au nevoie de lămuriri.

Declarația va fi dată într'un singur exemplar și de preferință bătută la mașină, iar dacă este scrisă cu mână va fi scrisă citibil. Aceste declarații urmează să fie înaintate comisiei respective din Ministerul de Externe fără întârziere.

Orice omisiune din partea expluzajilor și refugiaților prin nedarea declarației în timpul fixat le vor cauza prejudicii.

Comitetele județene ale asociației sunt rugate a concentra aceste declarații, și a le înainta comitetului central, îngrădindu-se ca toți expluzajii și refugiații să înainteze declarația impusă prin prezentul comunicat în interesul lor propriu.

INFORMAȚIUNI

Luni, 6 Ianuarie, la orele 14 și jumătate, Teatrul „Luptă și Lumină" (fost „Muncă și Vot bun") va da la Timișoara, pe scena Teatrului Național, un matineu pentru copii cu piesa: LIE-VIORIE, basm dramatizat în 6 tablouri, de Orendi.

Intrarea 5 și 10 lei pentru copii, 20 lei pentru adulți.

La orele 17 jumătate se va juca „SOACRA și NORA", comedie în 4 acte și 12 tablouri de C. Goldoni.

Prețurile dela 10 lei până la 60 lei, locul.

Direcția ziarului „Vestul", din Timișoara, ziar acum suprimat, ne roagă să publicăm următoarele:

„Într'un articol intitulat: „Oamenii de care face uz Buda-pesta", apărut în ziarul local „Poporul" (Sâmbătă, 4 Ianuarie crt.) — d. Const. Jaleș ține să amintească, în paralelă voltă cu „Dimineața" și „Adevărul", că „Într'o vreme" Theodor Iorga „a fost și colaborator al Vestului, care a apărut la Timișoara"...

Ținem să precizăm, că Theodor Iorga a fost, acum 11 ani, reporter, o lună de zile, la ziarul nostru, de unde a fost dat afară. D. Const. Jaleș, de dată recentă la Timișoara, se cuvenea să albească altă atitudine față de „Vestul", ziarul de curată și constantă atitudine bănățeană și să nu-l amintească în legătură cu crima pentru care trădătorul Theodor Iorga merită glonțul trădătorilor de patrie.

Se cuvenea aceasta, mai ales de a el Theodor Iorga a trecut pe aici acum 11 ani..."

A apărut „GAZETA CĂRȚILOR" pe Decembrie a. c. (a. c.) — N-rele 9 și 10] cu colaborarea D-lor I. A. Bassarabescu (Amintiri), Paul Papadopol (Letură Geografică), D. Munteanu Râmnic (O „contribuție bibliografico-diplomatică" — și „Index al revistelor și ziarelor Aural G. Știno (Iarna în poezia lui Alexandru), Prof. Dr. Dimancea (Calendarul Plugătorilor), Sculptor Ion Pantazi (Slonul Oficial), Pimen Constantinescu, Ing. Cezar Cristea, Chivăreni-Răzvan și Nelu Costescu (versuri) — și cu recenzii despre lucrările D-lor Prof. Brădulescu, Prof. Stoica Teodor, Al. Stamadiu, Ing. Teodoru, Al. Mirescu, ș. a.) — tologia la zi, carnet bibliografic pagini alese, bibliotecă, catalog de cărți vechi, bibliografie și mană, gânduri despre cărți vechi și noi (M. Br. A. Șuluf), autografe și adnot (Al. Macedonski, D. A. Șt. și Cincinat Pavelescu), vit și note, cărți primite ș. a. rector: D. Munteanu-Râmnic Red. și adm.: Ploiești, Str. goriș 1. Abonamentul an 200 lei.

Cețiți „ECOUL

